

(برای یک جلسه از درس، برای مثال ۲ ساعت از کلاس درس در یک هفته)

دانشکده: طب ایرانی گروه آموزشی: تاریخ پزشکی مقطع و رشته تحصیلی: کارشناسی ارشد تاریخ علوم پزشکی

نام درس: قرائت و ترجمه متون عربی پزشکی تعداد واحد: ۲ نوع واحد: نظری دروس کمبود (جبرانی) پیش نیاز: ندارد

زمان برگزاری کلاس: روز: دوشنبه ساعت: ۸ تا ۱۰ مکان برگزاری: طرح جامع دانشکده طب ایرانی

تعداد دانشجویان: ۲ نفر مسئول درس: نامدار مدرسین (به ترتیب حروف الفبا): نامدار

شرح درس: (لطفا شرح دهید)

طب ایرانی از ذخایر ارزشمند تاریخ علمی کشور است که احیای آن می تواند برای کاهش بهداشت و درمان جامعه کمک کننده باشد. با توجه به اینکه زبان علمی آن زمان عربی بوده و دانشمندان کتابها را به زبان علمی می نوشته اند لذا برای احیای این گنجینه تاریخی جهت آماده سازی دانشجویان برای استفاده از متون طبیبی آن دوران و ترجمه آسان آنها نیاز است با قواعد زبان عربی آشنا شوند و برای مراجعه به کتابهای لغت جهت بدست آوردن معنی لغات آموزش لازم را دریافت نمایند.

در این دوره دانشجویان با قواعد صرف و نحو در زبان عربی آشنا خواهند شد و چگونگی استفاده از کتاب لغات را آموزش خواهند دید و متون قرن های مختلف را مرور خواهند نمود تا بتوانند برای فهم موضوعات مختلف نیاز خود به کتب طب ایرانی در زمانهای گذشته مراجعه نمایند.

هدف کلی: (همان هدف بینابینی طرح دوره است)

آشنایی با متون مختلف پزشکی ایران در سده های گذشته.

آشنایی با قواعد صرفی در عربی و شناخت ساختار کلمات و نحوه ساخت کلمات.

آشنایی با قواعد نحوی و انواع جملات و چگونگی فهم معانی کلمات در عبارتها

آشنایی با ترجمه جملات و متون طب ایرانی در سالهای گذشته

آشنایی حکیمان و آثار آن ها و لغات طبیبی در آن آثار

ترجمه بخش های منتخب از کتب طبیبی عربی گذشتگان.

بسمه تعالی

دانشکده طب ایرانی
طرح درس (lesson plan)

در نهایت هدف کلی را می توان چنین مطرح نمود: آماده سازی دانشجویان برای استفاده از متون طبى عربى
مهم و ترجمه آسان آنها با استفاده از کتب لغات و اصطلاحات

جلسه اول

اهداف رفتاری جلسه اول:

در پایان درس از فراگیر انتظار می رود:

- تعریف علم صرف را بیان کند.
- تعریف علم نحو را بیان کند.
- تعریف کلمه و اقسام آن را توضیح دهد.
- تعریف کلام و انواع آن را بیان نماید.

جدول زمانبندی ارائه مطالب

ارزشیابی	شیوه ی تدریس	رئوس مطالب	موضوع درس	جلسه ۱
				مدت زمان (دقیقه)
پرسش	سخنرانی پرسش و پاسخ بحث گروهی	مقدمه، حروف هجائیه	علم صرف و نحو و اقسام کلمه و کلام	۱۲۰
		علم صرف و نحو		
		اقسام کلمه و کلام		

جلسه دوم

اهداف رفتاری جلسه دوم:

در پایان درس از فراگیر انتظار می رود:

- اوزان کلمات را تعریف و مثال برای آن ذکر نماید.
- ۱۴ صیغه و زمان افعال را با مثال بیان نماید.
- اوزان فعل (ثلاثی مجرد) را بیان و توضیح دهد.
- جملات کتاب المسائل فی الطب للمتعلمین را تجزیه و ترجمه نماید.

جدول زمانبندی ارائه مطالب

ارزشیابی	شیوه ی تدریس	رئوس مطالب	موضوع درس	جلسه ۲
				مدت زمان (دقیقه)
پرسش	سخنرانی پرسش و پاسخ بحث گروهی	انواع کلمه و اوزان کلمات	اوزان کلمات وزن فعل	۱۲۰
		صیغه و زمان فعل (ماضی، مضارع) وزن فعل (ثلاثی مجرد)		
		المسائل فی الطب للمتعلمین		

جلسه سوم

اهداف رفتاری جلسه سوم:

در پایان درس از فراگیر انتظار می رود:

- انواع فعل سالم و غیر سالم را ذکر نماید.
- قواعد اعلال را توضیح دهد.
- لغات جملات متن ادب الطیب را تحلیل صرفی کرده و متن مذکور را ترجمه نماید

جدول زمانبندی ارائه مطالب

ارزشیابی	شیوه ی تدریس	رئوس مطالب	موضوع درس	جلسه ۳
				مدت زمان (دقیقه)
پرسش	سخنرانی پرسش و پاسخ بحث گروهی	فعل سالم	فعل غیر	۱۲۰
		فعل سالم قواعد اعلال	سالم و	
		ادب الطیب	قواعد اعلال	

جلسه چهارم

اهداف رفتاری جلسه چهارم:

در پایان درس از فراگیر انتظار می رود:

- انواع فعل ثلاثی مزید را بیان نموده و مثالی رای آنها ذکر نماید.
 - افعال متصرف و غیرمتصرف را توضیح دهد.
- لغات جملات متن مذکور از کتاب فردوس الحکمه فی الطب را تحلیل صرفی کرده و متن مذکور را

ترجمه نماید. جدول زمانبندی ارائه مطالب

ارزشیابی	شیوه ی تدریس	رئوس مطالب	موضوع درس	جلسه ۴
				مدت زمان (دقیقه)
پرسش	سخنرانی پرسش و پاسخ بحث گروهی	افعال متصرف و غیرمتصرف (ماضی، مضارع، امر) فعل ثلاثی مزید	افعال متصرف و غیرمتصرف , فعل ثلاثی مزید	۱۲۰
		فردوس الحکمه فی الطب		

جلسه پنجم

اهداف رفتاری جلسه پنجم :

در پایان درس از فراگیر انتظار می رود:

- اسمهای معرب و مبنی را با مثال توضیح دهد.
- اسمهای معرفه و نکره را با مثال توضیح دهد.
- لغات جملات متن مذکور از کتاب المنصوری فی الطب را تحلیل صرفی کرده و متن مذکور را ترجمه نماید.

جدول زمانبندی ارائه مطالب

ارزشیابی	شیوه ی تدریس	رئوس مطالب	موضوع درس	جلسه ۵
				مدت زمان (دقیقه)
پرسش	سخنرانی پرسش و پاسخ بحث گروهی	اسمهای معرب و مبنی و معرفه و نکره	اسم از نظر اعراب و معرفه	۱۲۰
		المنصوری فی الطب		

جلسه ششم

اهداف رفتاری جلسه ششم:

در پایان درس از فراگیر انتظار می رود:

- اسم متصرف و غیر متصرف را با مثال توضیح دهد.
- اسم جامد و مشتق را با مثال توضیح دهد.
- اسم تصغیر و نسبت را با مثال توضیح دهد.
- لغات جملات متن مذکور از کتاب طب الفقراء و المساکین را تحلیل صرفی کرده و متن مذکور را ترجمه نماید.

جدول زمانبندی ارائه مطالب

ارزشیابی	شیوه ی تدریس	رئوس مطالب	موضوع درس	جلسه ۶
				مدت زمان (دقیقه)
پرسش	سخنرانی پرسش و پاسخ بحث گروهی	اسم متصرف و غیر متصرف و اسم جامد و مشتق و اسم تصغیر و نسبت	اسم متصرف و غیر متصرف	۱۲۰
		طب الفقراء و المساکین		

جلسه هفتم

اهداف رفتاری جلسه هفتم:

در پایان درس از فراگیر انتظار می رود:

- اسم مفرد، تثنيه و جمع را ذکر نماید.
- و اسم مذکر و مونث..... را فهرست کند.
- اسم مقصور و ممدود و منقوص..... را توضیح دهد.
- لغات جملات متن مذکور از کتاب کامل الصناعة الطبية را تحلیل صرفی کرده و متن مذکور را ترجمه نماید.

جدول زمانبندی ارائه مطالب

ارزشیابی	شیوه ی تدریس	رئوس مطالب	موضوع درس	جلسه ۷
				مدت زمان (دقیقه)
پرسش	سخنرانی پرسش و پاسخ بحث گروهی		انواع اسم	۱۲۰
		اسم مفرد، تثنيه و جمع و اسم مذکر و مونث و اسم مقصور و ممدود و منقوص و اعداد اصلی و ترتیبی		
		کامل الصناعة الطبية		

جلسه هشتم

اهداف رفتاری جلسه هشتم:

در پایان درس از فراگیر انتظار می رود:

- علم نحو و عامل و معمول و اعراب و بنا را ذکر نماید.
- لغات جملات متن مذکور از کتاب المائۀ فی الطب را تحلیل صرفی کرده و متن مذکور را ترجمه نماید.

جدول زمانبندی ارائه مطالب

ارزشیابی	شیوه ی تدریس	رئوس مطالب	موضوع درس	جلسه ۸
				مدت زمان (دقیقه)
پرسش	سخنرانی پرسش و پاسخ بحث گروهی		عامل و معمول	۱۲۰
		علم نحو و عامل و معمول و اعراب و بنا		
		المائۀ فی الطب		

جلسه نهم

اهداف رفتاری جلسه نهم:

در پایان درس از فراگیر انتظار می رود:

- انواع اعراب فعل مضارع و اسم، اسمهای مبنی و ضمیر را ذکر نماید.
- لغات جملات متن مذکور از کتاب القانون فی الطب را تحلیل صرفی کرده و متن مذکور را ترجمه نماید.

جدول زمانبندی ارائه مطالب

ارزشیابی	شیوه ی تدریس	رئوس مطالب	موضوع درس	جلسه ۹
				مدت زمان (دقیقه)
پرسش	سخنرانی پرسش و پاسخ بحث گروهی	انواع اعراب فعل مضارع و اسم، اسمهای مبنی و ضمیر	اعراب فعل و اسم	۱۲۰
		القانون فی الطب		

جلسه دهم

اهداف رفتاری جلسه دهم:

در پایان درس از فراگیر انتظار می رود:

- اسم اشاره و موصول و استفهام، مرکب مزجی، معمول های فعل (فاعل و مفعول)...را ذکر نماید.
- لغات جملات متن مذکور از کتاب عیون الأنباء فی طبقات الأطباء را تحلیل صرفی کرده و متن مذکور را ترجمه نماید.

جدول زمانبندی ارائه مطالب

ارزشیابی	شیوه ی تدریس	رئوس مطالب	موضوع درس	جلسه ۱۰
				مدت زمان (دقیقه)
پرسش	سخنرانی پرسش و پاسخ بحث گروهی		اسم اشاره و موصول	۱۲۰
		اسم اشاره و موصول و استفهام، مرکب مزجی، معمول های فعل (فاعل و مفعول)	و استفهام، و برخی از معمول های فعل	
		عیون الأنباء فی طبقات الأطباء		

جلسه یازدهم

اهداف رفتاری جلسه یازدهم:

در پایان درس از فراگیر انتظار می رود:

- معمول‌های فعل (ادامه مفعول و حال و تمیز و نائب فاعل)...را ذکر نمایید.
- لغات جملات متن مذکور از کتاب الشامل فی الصنعة الطبیة را تحلیل صرفی کرده و متن مذکور را ترجمه نماید.

جدول زمانبندی ارائه مطالب

ارزشیابی	شیوه ی تدریس	رئوس مطالب	موضوع درس	جلسه ۱۱
				مدت زمان (دقیقه)
پرسش	سخنرانی پرسش و پاسخ بحث گروهی		معمول‌های فعل	۱۲۰
		معمول‌های فعل (ادامه مفعول و حال و تمیز و نائب فاعل)		
		الشامل فی الصنعة الطبیة		

جلسه دوازدهم

اهداف رفتاری جلسه دوازدهم:

در پایان درس از فراگیر انتظار می رود:

- مبتدا و خبر، اقسام فعل، لازم و متعدی، معلوم و مجهول، افعال ناقصه و مقاربه....را ذکر نمایید.
- لغات جملات متن مذکور از کتاب الموجز فی الطب را تحلیل صرفی کرده و متن مذکور را ترجمه نماید.

جدول زمانبندی ارائه مطالب

ارزشیابی	شیوه ی تدریس	رئوس مطالب	موضوع درس	جلسه ۱۲
				مدت زمان (دقیقه)
پرسش	سخنرانی پرسش و پاسخ بحث گروهی		مبتدا و خبر	۱۲۰
		مبتدا و خبر، اقسام فعل، لازم و متعدی، معلوم و مجهول، افعال ناقصه و مقاربه		
		الموجز فی الطب		

جلسه سیزدهم

اهداف رفتاری جلسه سیزدهم:

در پایان درس از فراگیر انتظار می رود:

- افعال مدح و ذم، فعل تعجب، حروف عامل، حروف جر، را ذکر نمایید.
- لغات جملات متن مذکور از کتاب خلاصه القانون فی الطب (قانونچه) را تحلیل صرفی کرده و متن مذکور را ترجمه توضیح دهد.

جدول زمانبندی ارائه مطالب

ارزشیابی	شیوه ی تدریس	رئوس مطالب	موضوع درس	جلسه ۱۳
				مدت زمان (دقیقه)
پرسش	سخنرانی پرسش و پاسخ بحث گروهی		انواعی از افعال حرف جر	۱۲۰
		افعال مدح و ذم، فعل تعجب، حروف عامل، حروف جر، منصوب به نزع خافض		
		خلاصه القانون فی الطب) قانونچه)		

جلسه چهاردهم

اهداف رفتاری جلسه چهاردهم:

در پایان درس از فراگیر انتظار می رود:

- حروف ناصب فعل مضارع و اسم، حروف ندا، حروف مشبیه بالفعل را ذکر نمایید.
- لغات جملات متن مذکور از کتاب شرح الأسباب و العلامات را تحلیل صرفی کرده و متن مذکور را ترجمه نماید.

جدول زمانبندی ارائه مطالب

ارزشیابی	شیوه ی تدریس	رئوس مطالب	موضوع درس	جلسه ۱۴
				مدت زمان (دقیقه)
پرسش	سخنرانی پرسش و پاسخ بحث گروهی	حروف ناصب فعل مضارع و اسم، حروف ندا، حروف مشبیه بالفعل	انواع حروف	۱۲۰
		شرح الأسباب و العلامات		

جلسه پانزدهم

اهداف رفتاری جلسه پانزدهم:

در پایان درس از فراگیر انتظار می رود:

- حروف شبیه به لیس، "لا"ی نفی جنس، حروف غیر عامل و عطف و استفهام و نفی...را ذکر نماید.
- لغات جملات متن مذکور از کتاب مختصر تذکره الإمام السویدی فی الطب را تحلیل صرفی کرده و متن مذکور را ترجمه نماید.

جدول زمانبندی ارائه مطالب

ارزشیابی	شیوه ی تدریس	رئوس مطالب	موضوع درس	جلسه ۱۵
				مدت زمان (دقیقه)
پرسش	سخنرانی پرسش و پاسخ بحث گروهی		انواع حروف از نظر عامل بودن و نبودن	۱۲۰
		حروف شبیه به لیس، "لا"ی نفی جنس، حروف غیر عامل و عطف و استفهام و نفی		
		مختصر تذکره الإمام السویدی فی الطب		

جلسه شانزدهم

اهداف رفتاری جلسه شانزدهم:

در پایان درس از فراگیر انتظار می رود:

- حروف جواب و مصدر، حرف تحقیق و تقلیل و تعریف و تنبیه و ربط را ذکر نمایید.
 - اسم‌های عامل را تعریف و بیان نماید.
- لغات جملات متن مذکور از کتاب القانون فی الطب را تحلیل صرفی کرده و متن مذکور را ترجمه نماید.

جدول زمانبندی ارائه مطالب

ارزشیابی	شیوه ی تدریس	رئوس مطالب	موضوع درس	جلسه ۱۶
				مدت زمان (دقیقه)
پرسش	سخنرانی پرسش و پاسخ بحث گروهی		اقسام حروف و اسمهای عامل	۱۲۰
		حروف جواب و مصدر، حرف تحقیق و تقلیل و تعریف و تنبیه و ربط و اسم‌های عامل		
		القانون فی الطب		

جلسه هفدهم

اهداف رفتاری جلسه هفدهم:

در پایان درس از فراگیر انتظار می رود:

- مباحث مطرح در علم صرف و علم نحو را ذکر و بیان نمایند.
- کتابهای مهمی که در قرون مختلف نوشته شده را لیست نموده و توضیح دهد.

جدول زمانبندی ارائه مطالب

ارزشیابی	شیوه ی تدریس	رئوس مطالب	موضوع درس	جلسه ۱۷
				مدت زمان (دقیقه)
پرسش	سخنرانی پرسش و پاسخ بحث گروهی	بیان مباحث مختلف علم صرف	علم صرف و نحو و کتب مهم طبی نوشته شده در قرون مختلف	۱۲۰
		بیان مباحث مختلف علم نحو		
		کتاب های قرون مختلف تدریس شده		